

ПЕРЕДПЛАТА на „РУСЛАНА“
вносять: в Австрії:
на цілий рік 24 К
на пів року 12 К
на чверть року 6 К
на місяць 2 К

За границю:
на цілий рік: зі щоденною ви-
сылкою 7 доларів або 14 рублів;
з висилкою двічі в тижні 6 до-
ларів або 12 рублів; з висилкою
що суботи 5 доларів або 10 руб.
Поодиноке число по 10 сотиків.

Телефон Редакції ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християнсько-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5 год. по полудні. — Редакція, адміністрація і експедиція „Руслана“ при ул. Хмельовського ч. 15, II. поверх. Експедиція місцева в Агенції Соколовського в паса-жі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на пошередню застерогу.

Рекламації лише неопечатані в вільні від порта. — Оповідки звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в „Надісланім“ 40 сот. Подяки і приватні донесення по 30 сот. від стрічки

Програма міністерства гр. Штірґка.

(X) В понеділок представило ся нове міністерство в посольській палаті, а вчора в палаті вельмож і при сій нагоді міністер-предсідник гр. Штірґк виголосив програмову промову, з котрої виходить, що напрям правительства остане й на даліше такий сам, як і попереднього.

Програмову річ опер гр. Штірґк на престольній промові, котрою цісар відкрив сесию другого народного парламенту. Задачі вити-чені „народному парламенту“ престольною промовою доси не виконані і тому гр. Штірґк представляючись обидвом палатам, пригадав сі задачі в своїй промові. Пригадавши парла-ментові его задачі, міністер-предсідник опре-ділив своє становище до державної ради, і зазначив, що правительство бажає робучого і сильного парламенту, щоби не потребувало тільки на себе брати всі відповідальности, яка вяже ся з керуванням державою. Між держа-вою а населенем повинна бути тісна звязь а се можна тоді досягнути, наколи парламент покаже ся спосібним до сповнення задач вима-ганих від него конституцією. „Парламент не є отже ціллю для себе самого — зазначив міністер-предсідник — але для держави і на-родів.“

На тій основі відкликав ся міністер-предсідник до парламенту, щоби поступав сильно з правительством в обопільнім довір'ю і щоби заняв таке становище, яке справедливному парламенту прислугує. Взивав отже, щоби парламентаризм не відчужив ся народом і не втратив коріня в почуваннях народів.

Даліше вказав міністер-предсідник на

потребу зміни регуляміну і утворення парламентарної більшости для безпеки успішної законодавчої роботи, а до сего буде змагати нове правительство, бо „праця є житєм для парламен-ту“. Сам зворотом натякнув гр. Штірґк, що бездіяльність парламенту може прискорити его смерть.

Велику вагу поклав гр. Штірґк на по-розуміння в Чехах і прирік свою по-міч в тім ділі.

Відтак запевняв, що управа держави бу-де безсторонна і ведена в чисто австрій-ським дусі.

Особливу бачність зверне правительство на справу дорожні і поправу положення уряд-ників а також на уладжене державних фінан-сів, з відмогою бистрийшого розвитку витвор-чости і господарства, щоби довести до буд-жетової рівноваги. Правительство нове хоче бути правительством мира і на-ціонального порозуміння та практичної господарскої пра-ці, до якої звиває також посольську па-лату.

Про відносини в Галичині, про потребу польско-руского порозуміння не згадує нічого промова нового правительства.

З дотеперішних голосів дневників і сто-ронництв видно, що німецько-народний Союз заняв прихильніше становище супроти ново-го правительства, а так само польске коло обіцює ему піддержку. Християнські суспіль-ники вправді задержують вільну руку, однак обіцюють перевести державні конечности. Однак ческий клуб а також Словинці доволі різ-ко виступають проти нового кабінету і укра-їнсько-руский клуб зворушений мовчанем гр. Штірґка про руску справу. Положене отже стає знов невпевним, а що час до нового року

недалекий, а держава потребує жити, отже вже нині предвиджують, що §. 14-ий почав знов ділати.

Маркіянові сьвята.

У Львові.

Другий концерт

в пам'ять Маркіяна випав не менше ве-личаво, як перший. Зайшли лише незначні зміни. Палку промову про часи Маркіяна і его значінє виголосив о. Лежогубский і зєднав собі нею щире признанє. Хор „Бандурист“ відспівав сим разом дуже гарно „Жинем, жи-нем“. Сольо тенором в сій композиції обняв на другім концерті п. В. Козак і виявив ся зі своєї партії звірцево. Проф. Кребс відо-грав „Танець чарівниць“ Паганіні і одну з композицій Чайковського, за що зневоленого его до наддатку а оплескам і викликуванням не було кінця. Тов. ім. Лисенка піднесло ар-тистови лавровий вінець. Артистка пані Кру-шельницка співала з таким пістивом „Цвіт-ку дрібную“, що зірвала ся буря оплесків, се-ред якої вручено їй величавий вінець в виді букв С. К. від Товариства ім. Лисенка і ки-тицю рож від „Львівського Бояна“ а публіка заспала ві цвітими. І не жалувала велика артистка пісень та відспівала їх цілий деся-ток а одушевлена публіка дякувала їй так сердечно, що хіба не пожалує пані Крушель-ницка свого труду, своєї довгої подорожі з Via Regio. За серце платила публіка серцем, оплесками та цвітими. А що маю говорити про хори? „Львівський Боян“ не співав а цві-лював кожду фразу, а солісти з п-юю Пара-хоняківною на чолі та їх незрівняний дїрїгент др. Волошин збирали такі ясні заяви при-знання, що хіба можуть бути горді зі свого

триумфу. Те саме можна сказати про хор питомців. І коли продукція Веделя „Услши, Господи!“ випала на першій концертї безза-мітно, то на другім виведено єї в цілім сего слова значіню артистично. Щира подяка дрі-гентови, п. Осадці, солістам і хором за хви-лі правдивої розкоші. На другий концерт при-була цілком нова публіка, яка з завертам віддихом слїдила за кождою точкою. Не по-требує додати, що паням Старосольській та Ол. Ясеницькій вручено на обох концертах за їх артистичний акомпаніамент кватиці цвітів. На закінчене концерту відспівано „Ще не вмерла Україна“, а одушевлена публіка вій-шла ся ще поготорити та подїлитися своїми вражіннями до локалів „Народної Гостинниці“. Так закінчено поки що Маркіянове сьвято. Ладить ся ще академія, якої речивець буде небаном оповіщений.

В салі „Нар. Дома“ опровели вчора юві-лей Маркіяна ученики Русини із львівських польських гімназий і реальної школи прегар-ним концертом. В програму входили хори, дек-лямації, продукції сольові і фортепьянові та дві промови учен. Волощука (вступна) і проф. д-ра Брика (на закінчене). Саля була вбрана зеленню і лентами а вінки, зложені в не-дїлю на гробі Маркіяна. Публіки явило ся дуже багато, переважно шкільної молодези обох полів.

В Станіславові.

Зі Станіславова пишуть нам:
У нас обходжено пам'ять бл. п. Маркіяна Шашкевича дуже величаво. Причилює ся до того, що вже завдалегідь пороблено від-овідні приготування. По удїях повалїплювано густо плякати, звидючи про Архїєрейську Службу Божу, що мала відбутися о год. 10. з рана в катедральній церкві дня 6. листопада. В не-

Комедия без автора.

Жарт в одній дії Ізидора Воробкевича.

(Конець).

Сцена послїдна.

(Ті самі. Граф і графиня. Потому старий Ро-манський, вкінці і Мартин).

Граф. Bravo, дїтвонки, іде як по маслі!

Графиня. Ah, brave! tres bien!

Зоська. Гу! Як я злякала ся! (Удає, що їх не бачила).

Жан (до неї). Тут коло мого серця ваш переляк і дрож упаде.

Граф. Не переривайте гр! Ми дуже цікаві на конець.

Зоська. Другу дію ми закінчили

Граф. Шкода... (Дивить ся). Що бачу?

Мій старий, щирий друг барон Романський.

Жан. От зараз зачне ся і третій акт.

(Старий Романський входить).

Старий Романський. Витаю, ви-таю, друже мій єдиний і незабутий. (Витає ся з графом, графинєю і Марцелю та розмовляє з ними тихо).

Графиня. Давно не мала приємно-сти, бачити пана барона.

Юлько. О, біднонько моя гірка! Ратуй, мій дорогий Жан! Мій стрийко! Фатальна си-туація! Розступи ся земле! Начеб синаїзма

мое серце пекла. Вся моя кров застигла, я мрамором став. Мій Falliment, моя Crida го-то...!

Жан. Який же ви стражків син! Серце віщує добрий конець; де відвага, там побіда! Не передаю прапору в чужі руки! (До графа). Коли ваша милість дозволяє, то представимо і третій акт. Дія того акту і за серце торга і до сміху силує. Акт правдивої трагікомедії.

В нім одна сцена великої вартости. Старий стрийко находит свого братанича там, де не сподївав ся. Стрийко грає чудово, се артист чистої крови, правдивий син Талї.

Юлько (до стрийка): Простїть, доро-гий стрийку!

Старий Романський (пізнає Юлька). Кого бачу? Ти тут, невдячний прої-дисьвіте?

Граф. Що? і ти, друже, трагікомеди-антом? І ти в артисти пошав ся?

Старий Ром. (не чує его). Скажи мені, вражий, блудний сину, як ти сюди за-блукав?

Юлько. Простїть! Тяжко провинив! Mea culpa. Согрішив! (падає ему в ноги).

Старий Ром. Гет від мене, невдяч-ний, блудний сину! Щезай, невдаро, з моїх очей!

Граф. Ха, ха! ха! Дивись, як старий все гарно удає! другий Зоненталь, другий Ле-вінський! Такої комедії я не надївав ся...

Старий Ром. (до Юлька). Свого до-

брого стрийка так журати, так гнівити, ніж ему в серце встромити! Се подяка за мов ви-хованє, за мою доброту, за мов пожертвованє! Чекай, панчику, притну тобі крила!

Граф. Скажи мені, пані-братку, де ти так плавно і гарно свою роллю виучив? В бур-театрі, чи де?

Старий Ром. Що виучив? Не го-вори нісенїтницї!

Граф. Таж ти актор non plus ultra! Іде, як по маслі, кажу тобі: Далі, далі! більше не буду переривати майстерскої гри.

Старий Ром. Ти жартуєш, а мені крови не дорїзав би ся... (До Юлька) Дивись, вражий си-у, от ген дївчина, котру я для те-бе вибрав. Чи може злий густ мавтвій стрий-ко? Але тепер все пропало! Вибачай!

Юлько. Чудовий густ! Superb, кажу вам, мій золотий, солодкий, діамантовий стрийку!

Старий Ром. (до Марцелі). Що ска-жете на се, панно Comtess-о? Правда, що орел — не хлопець?

Граф. Що? І моя дочка щоб з вами комедію грала? Она ролі не знає, без проби не пїйде...

Старий Ром. Не знає? Говори здо-ров! Глянь же, як очивками, мов зіроньками мило глипає! Добрий знак! Сюда, пані брат-ку! Сюди, шановна графинє! (Бере їх за руки ставить в пару Юлька і Марцелю і каже). Благословїть їх!

Граф і графиня. Кого?

Граф. Пані братку, з мене комедиянта, не зробиш, я до того в роду не був здатний і складний.

Старий Ром. Тфу! Не розберу! Що за комедиянти тобі вродили ся?

Граф. Таже ви комедію граєте!

Старий Ром. Хрань Боже! Все правда, на сери! Дивись, се мій братанок, про котрого я тобі писав: Юлько Романський.

Граф. Хто? Сей?

Графиня. Хто? як? Несамовите діло. Се чиста містифікація, ілюзія...

Старий Ром. Сей панчик — даю слово чести — то мій братанич, Юлько Ро-манський! Тепер він, правда, виглядає як ко-медиянт, но з него ще раз люди будуть. Не пусто в его жилах тече кров баронів Ро-манських.

Граф. То до якого чорта в комедиянти пошав ся?

Юлько. Бо я по уха закохав ся і не знав, як би можна аблизити ся до...

Старий Ром. Як бачу, то і панна Comtess-а не від того, щоб... (До графа). Пані-братку, в молодих літах і ми в таких аван-турах були першими тузами! Памятаєш, як то...

Граф. Silentium! Сьвято в хаті!

Старий Ром. Розумію! Сей блуд-ний син...

Граф. Чоловік не без грїха! Коли с...

В. Адамський Дивани. — Портїєри. — Фїранки. — Стори. — *Volpe femme*. — Матерїї мебльові.
Львів, Тотель Жоржа

НАГОРТКИ

англїйські і плюшеві, футра дамські, костюми, блюзки, гальки, спідницї, шляфрони в найкрасших фасонах

поручає
Магазин Дамских Виробїв

Львів
Якова Посажекта, ул. Академічна

дїлю дня 5. листопада в часі Служби Божої завоїв по проповіді Впр. о. мітрат І. Гордієвський, що в понеділок має відбутися Служба Божа за упокій бл. п. Маркіяна Шашкевича і пояснив, хто то був бл. п. о. Маркіян, а в часі вечірні повторив то само, запрошуючи вірних до численної участі.

В понеділок з рана стали повітати на палаці Іх Преосвященства, в капітульній домі, духовній семінарії і прч. синьо жовті хоругви. О год. 8^{1/4}, рушила руска гімназія чвірками разом з учительським збором до катедральної церкви на Службу Божу. О 1/29. зачала ся Служба Божа, в часі котрої співав хор учеників. До Служби Божої станули катедральні рускої гімназії оо. др. Лятишевський і І. Луцки і проф. о. Каміньський. По скінченій Службі Божій для гімназійної молодіжї, розпочалась Архієрейська Служба Божа. Її відправили Іх Преосвященство в послуженю усіх оо. крилошан з виїмкою о. пралата д-ра Гробельського, котрий задля недуги не міг взяти участі. При кінці Служби Божої виголосив Впр. о. мітрат Гордієвський гарну проповідь, в котрій представив ті сумні часи для нашого народу і підніс заслуги бл. п. о. Маркіяна яко священника і яко народолюбця. А було і для кого говорити, бо нарід вийшов ся численно, а не бранувало і інтелігенції. При буднім дни не можна було навіть і сподівати ся, щоби тільки вірних прибуло на се велике вародне святю.

По скінченій Службі Божій розпочала ся панахида. Крім Преосвященного Архієрея Кир Григорія і оо. крилошан станули ще і усі оо. настоятелі духов. семінарії і професори св. Богословія, та увесь катедральний клир. У великім півколісі окружено тетрапод, пристроєний гарно цвітами. З посеред цвітів видів портрет бл. п. о. Маркіяна Шашкевича, а побіч портрету стояла з одної сторони чаща, з другої сторони агніцї, даліше Евангеліє прикриті епітрахалем.

Розпочалась панахида. Хор питомців дух. семінарії, що співав і в часі Служби Божої, відспівав з чувством панахиду.

Загріті любовю до вароду, а перед всім до св. віри і Церкви, котрої примір дав бл. п. о. Маркіян, розходились усі домів.

Але на тім ранішнім святї ще не скінчило ся. Вечер наступило вго продовжене, хотїя уже не для всіх, але лиш для вибраного кружка людїв. Іменно о 1/28 вечером зїшли ся пораз першї члени Товариства „Родина“, яке засновано в честь бл. п. о. Маркіяна Шашкевича. На се торжество зволили прибути також Іх Преосвященство. Впр. о. мітрат І. Гордієвський посвятив льокаль „Родина“, по чїм стали члени весело говорити, чуючи ся справді вначе у себе в дома. Бо між членами „Родина“ нема людїв о ріжних поглядах, які би на свого товариша дивили ся ко-

цїла сцена — правда, а не жарт, то треба і менї, хоч не хоч, стати комедиянтом. (Кладе руку Марцелї в руку Юлька). Про мене, в імя Боже! Подібні жартї я над все люблю!

Графїня. Благослови вас, Боже! (Юлька і Марцелїа клякають, а она кладе їм руки на голову).

Жан. (до себе). Ся комедія без кінця. Вже і голод докучає; в гортанці сухо, як в Сагарі; бутелька доброго вина не повадилаб... Не втерджу сих мук Танталї! (До графа). І я, заохочений, потрафив би подібну штучку, коли би до гри зголосила ся панна Зоська. (Мартин надходить помалу).

Граф. Она на комедиянтку як вродила ся! Весела, як ясочка, сповзка, як рибонька. Жан. Смагна, як сародна; кусай і все хоче ся.

Граф. Що ти на се скажеш, Зосько? Зоська. Коли нинї все так гладко і складно і без науки іде (показує на Марцелю і Юлька), то за згодою ласкавого пана і я відважу ся без проби виступити на сцену. Отсей (на Жану) вчепив ся до мене, як рак і годї вго повбути ся. Що менї, бідній сиротї, робити? О тут моя рука, а з рукою і мое серце (подає Жанови руку).

Жан. Браво! славно! гурра! прекрасно! Вдала ся нам гарна, авшна, нечувана комедія і без славного автора!

Мартин. (Збиває руками і несвоїм голосом кричить). Такого святї не чував і не видав, щоби пан і слуга разом заручили ся. Се несамомота річ, се нечиста справа!

сим оком. Для того на нічнім лиці не видно було ніякого вимушеня, кождий міг свобідно говорити, бо ніхто не потребував вязати ся иншими поглядами другого. Се святю було тим милїше для кождого з членів „Родина“, бо всі вже давно чекали на се, коли будуть могли вїйти ся разом. Кождий занятїй цїли ми днями своїм дїлом, кождий має якийсь обовязок, а вечером то вїгде вїйти, бо годї іти до чужого дому, коли хтось хоче відпочивати. Та і не всі часописи можна мати у себе дома і тому звичайно треба обмежати ся лиш одною. А в товаристві має ся і ріжні відомости і можна при тїй нагодї поговорити, та обмінити ся гадками. Тож подвійна з того виходить користь: і фізична, бо по праці можна супокійно відітхнути і духово, бо набуває ся нові відомости. Є також надїя, що „Родина“ розвине ся, бо метою єї членів є образувати ся в дуїс Божїм, в дуїс церковнім і в дуїс народнім*).

Один з присутних.

*) До сего важного і великого дїла бажаю новому товариству найкраспїх успіхїв, щиро руске помагаї Бїг! — Ред.

Не містифікація а суцїа правда!

В. ч. 244. „Дїла“ з 2. н. ст. листопада с. р. др. Франко висловив сумніви, що до автентичности листу п. Белея і частини листу д-ра Франка з 1883. р., приложеного до тамтого, а напечатаного на стор. 80. в моїй брошурї „В оборонї правди і чести“. Др. Франко запевняє вправді, що у него „була колись добра память і тепер ще она не покинула“ вго, однак вго виводи в названїй статї станує певним доказом, що помилив ся др. Франко, котрий привик все до аподиктичних запевнень, а тим способом очевидно піддає здогад, начеб я допустив ся містифікації рускої суцїальности, підробивши хїба такі листи. От се приневолало мене для усуненя всяких сумнівїв спорудити фотографїчну знимку листу п. Белея і долученої до него частини листу д-ра Франка, котру тут печатаю.

Тепер хїба признаєть і др. Франко і п. Белея і др. Олесницький, котрих він взивав до розвязаня заданої ним загадки, що се, що я писав, не є містифікація, а суцїа правда, а тим самим уидають дальші виводи д-ра Франка. Що др. Франко найшов у витинку свого листу аж чотири проступки проти здорового розуму, що в вго лексиконї найшли ся слова падкувати і форитувати, се вже не моя річ. Як витинок сей дійшов до моїх рук, поясняє повисше письмо п. Белея. Як могли молоді народовці, що були ще 1883. р. на університетї, „форитувати“ когось на унів. катедру, се також не так трудно зрозумїти, бож ще й нинї отже мало що не по 30-ти роках, протягом яких руска суцїальність повинна була троха дозріти в поглядах, появляли ся печатю навіть статї послів до держ. ради д-ра Цегельського, котрий приписував акад. молодежї компетенцію рішати про те, які мають бути для неї іменовані професори, бо з нелюбими їй „зроблаб она порядок“, а також п. Петрицького, котрий з гори рішав, що сї і ті не можуть бути унів. професорами.

А вжеж прямо давоглядними представляють ся розумованя і сумніви д-ра Франка, що до мого іспиту зложеного у пок. проф. Мікльошича. Годї менї також на доказ подавати фотогр. знимки „Prüfungszeugnis“, виданого менї на цїлім листї паперу від „k. k. wissenschaftliche Gymnasial-Prüfungs-Commission“ у Відні 8. листопада 1878. р. з підписами директора комісії Оттокара Льюренца і іспитователя Фр. Мікльошича, а коли др. Франко рад би вго побачити, то можу єму кождого часу показати. Наведу тут ще раз, що в тім свїдоцтві проф. Мікльошич пише: Die Abhandlung über die nasalen Vocale darf als eine durch den auf sie verwendeten Fleiss und die vollständige Beherrschung der einschlägigen Literatur vorzügliche bezeichnet werden, і запросивши мене до себе після іспиту, заявив менї: „diese Arbeit können Sie publizieren“.

Роднїчі відносини і пригоди. про котрі знайде др. Франко бльаже поясненє в „Ів. Ем. Левичкогю біографічно-істор. очерку „Ал. Барвїнський вїсторїї культурного движєня

У Львові 22/3 883

Високоповажаний Добродїю!

Сегодня дістав я від Франка з Вікна лист з звісткою про смерть Омишевича. Як не ванився поки-че подавати звістку єго в „Дїлї“, бо до нас же до сї пори нікто з Відня, нікого в тїм ділі не написав. Посилаю Вам витинку з листу Фр-ового. Думку Фр-а подїляю і ми — т. зв. „молоді“ — народовці.

Останє с поважанєм

Ів. Ем. Левичко

Федотичи приїзжав з Відня і говорить, що Омишевичи укр. їм би знаєтє о тїм? бітах дїме надїду, що см ту ви в Галичинї жана, мїля нелїтїкїтї і закїнїчїлї мїжкї, лїтературї, так шго, Канєс, мїкльошїї мотїї, що оцї замїєтї Омишевичїа нєма когю на Катє, дїу илїтїкїтї. Фрїшїтїтїтє Барвїнського, нє такї мє одєн мїлїтїкїтї, що илїтїкїтї, нєтї, шго жакїї мєбїтїо Анїкїтї або Пїтїрїкїтї

руского народа на Прикарпатю, Львовь, 1901 стор. 12 і сл. склались на се, що я полишив дальші дослїди на тім полі і розвідка остала в рукописи. Наведеним свїдоцтвом відєньска комісія признала менї квалїфікацію die polnische und ruthenische Sprache am ganzen Gymnasium zu lehren“.

Як згаданї в горї виводи д-ра Франка, що до обох листів і моєї квалїфікації учительської основанї на „певних підвалинах“, так само і вго виводи про пп. Тележинського, проф. Антоновича і Кониського. Живий ще проф. тут, технікї п. Сирочинський, товариш пок. Тележинського, також бувшїй „хлопоман“ кїївський і відомий під прибраним іменем „Лєвко Гончаренко“, автор розвідки в „Метї“ 1863 р. п. з. „Значеннє кїївського університету для Українського народу“. Отже, коли моїм запевненям про хлопоманство пок. Тележинського не вїрити др. Франко, хоч сам признає ся, що лише троха вго знав, то може бльаше дїзнати ся у проф. Сирочинського. А що пок. Тележинський був дуже добрим знакомим пок. Кониського і Антоновича і часто їздив до Кїєва та перевозив від них дещо до Львова, на се маю докази в численних листах Кониського писаних до мене, котрі також приготував до печатї. Тамто всі виводи д-ра Франка що до названих личностей і „Правди“ є зовсім невїрні і безосновні, як я уже виказав у своїй брошурї.

Чистим привидом є також запевнюване д-ра Франка, мов би то я усміхаючи ся передавав єму свою брошуру.

А що я „не перепрошував“ д-ра Франка „за не дозволене опублікованє“ вго листу, то се річ зовсім зрозумїла, бож в сїм витинку нема нічого, що могло би д-ра Франка компромїтувати, впрочїм др. Франко свого часу зовсім не церемонив ся з печатанєм листів мого пок. брата Володимира, котрі „найшов в антикварїї“. Коли проти мене в „Дїлї“ воюють сплетнями і клеветами і до сего помагає і др. Франко, то я ніколи не завагаюсь поставити для поясненя автентичнїй документ, хоч би се було часом комусь не мило побачити себе у своїм власнім зеркалі і се приневолало мене також до оповїщеня наведених в горї листів, котрих фотогр. знимку подаю, щоби унеможливити заперечуване щирої правди і представлюване її містифікацією.

У Львові 8. листопада 1911*)

Ол. Барвїнський.

Маркіян Шашкевич яко перекладчик.

(Замїтки Ол. Барвїнського. (Конець).)

Розгляньмо ся тепер, о скілько оправданї замїти п. Тершаковця, що флексиїні закінченя проявляють цїлий ряд чехїзмів.

Стрїчаємо в перекладї Шашкевича справді

1) „страх ударив на всї на Поляне“ (стор. 7), „камїнь на Нїмцїх вергуть“ (ст. 10), „в Татары рвут ся“ (ст. 33), „бе на Татари“ (ст. 37),

2) „не смїли бити чолом перед Богн“ (стор. 22), „Бадю, промовляй к ним отецькими словы“ (ст. 12),

3) „куда к ним пїсьнь хожував пїтїа“ (стор. 13), пор. також: „Ої туть молодець хожував по горах“ в перекладї „Олїнь“ (Овїшк. Руска Бїбл. Т. III. 34).

Всі тут наведенї з Шашкевичєвого перекладу Корол. Рукописи флексиїні закінченя, котрі п. Тершаковець назвав чехїзмами, є в дійсности давнїше уживаними рускими формами.

ад 1. Давне окїнченє IV. відмінка числа мн. було ѡ (I, I.) і ѡ [и] (I. 2.), в. пр. „вде Аскольдъ и Диръ на Греky“ „Володимиръ иде на Ляхы“ (Лїтоп. Начальна). Тепер IV. відмінюк ч. мн. в іменах осіб, а деколи й в іменах звїрят вступає ся формою II відмінка, отже: ударив на Поляни, камїнь вергуть на Нїмцїв, бе на Татари; однак побіч того задержали ся давнї форми в горї наведенї: на Поляне, ва Нїмцїх, — їти в москалі, постричи ся в черці (Гр. Огон. стор. 91 і 184.). Верхр. також уживає сї старинної форми: „вдармо на Поляни стор. 7).

*) Відповідь на виводи д-ра Франка з 1. листопада с. р. подаю аж нинї, бо виготовленє фотогр. знимки вимагало часу. Ол. Б.

ad 2. Давнійше VI відмінок I декл. мав закінчене ы, и, н. пр. рабы, кони (зам. конь) і таке закінчене зустрічаємо ще в гірських говорах: березы, воды, мечи. Нині маємо закінчене: ами, ями. (гл. Mikl. Vgl. Gram. III 2 ст. 253, Огон. Грам. 91, Огон. Studien ст. 127.9.). Отже і сеї флексійної форми ужитої Шашкевичом: перед Боги, отецкими словы шйак не можна вважати чехізмами.

ad 3. хожував — ходжував (чеське chodivaše) також не є чехізмом. Є се verba frequentativa, названі в грам. Стоцького наворотними, у Огон. многократними. Від пнів IV. кляси н. пр. носити наконецний самозвук пня и перед наростком ова переходить в й н. пр. ви+носи+ова+ти, ви+носы+ова+ти, ви+ношова+ти, виношувати, виношувати. Подибуємо і безприставкові наворотні дієслова н. пр. роблювати, хожувати або ходжувати. Пор. Федьк. Люба = згуба: „Від нас знов хожують аж до шістьох сіл на храми“ (Гл. Стоцьк. Грам. стор. 69, Огон. Грам. 73, Mikl. Vgl. Gram. IV. 276.4).

Наостанку находить п. Тершаковець в перекладі Шашкевича Корол. Рукописи також синтактичні похибки і наводять:

„А й з ревучої губи душа вишла, злинула на деръво, а по деръву, сюда туда, док мертвец незжений“ (стор. 25), В е р х. доки трупа не зожгли на кострі, ст. 261. Р у д а н. „Доки коло дуба не спалили трупа“ (стор. 173.).

Шашкевич ужив тут замість діяльної форми минулого часу, як се бачимо у Верх. і Рудан., форми страдалної, отже: доки мертвец незжений, при чім пропущено, як се часто діє ся, помічне дієслово: був. (Гл. Mikl. Vgl. Gr. IV. 840: das part. praet. pass wird in Verbindung mit finiten Formen der verba je s, b у praedicativisch zum Ausdrucke der finiten Formen des pass. verwandt. Пор. Вже коні запряжені; смерть і жена від Бога суджена).

Таким способом бачимо, що хоч уже 70 літ минуло, як Шашкевич трудився над перекладом Корол. Рукописи і немав тих засобів до вивчення нашої мови, які сьогодні маємо, пізнав він її, розслідув і вивчив основно.

Тому то справедливо писав про него Я. Головацкий: „Шашкевич не рік — не два розбирав народну бесіду; — тепер видиш, як ему гнеть ся всюди під лад“ (Вінок ч. I.), а переклад Корол. Рукописи стає також мимо всегo доказом основного знання рідної мови єї словні і граматичні. Пильність і основність Маркіяна в досліджуваню мови нашої повинна найти наслідків в нинішнім молодім поколіню.

Італійско-турецка війна.

В Царгороді одержано вість про нову турецьку побіду, а іменно про занятє порту Дерна, якому Італійці приписують велике стратегічне значінє і який опанували ще перед овладюю порту Бенг-азі. Вождом сеї славної побіди є Энвер-бей, офіцар, що образував ся в Європі; єго знаменитий дипломатичний завдячують Турки тісний союз із племенами Септусів.

Здобуте Дерни потверджує депеша турецького міністра заграничних справ, відслана до всіх турецьких амбасадорів. Турки здобули 18 італійських армат і велике число оружя і амуніції; Італійці втратили 500 людей під час бою. В Дерні вже повіває турецький прапор.

Облога Триполісу. Останні вїсти з Триполісу з турецького жерела походять з дня 4. с. м. год. 9. рано. Ся депеша доносить, що дня 3. с. м. зведено бій, наслідком котрого Турки, мимо великих втрат, зуміли опанувати всі важніші становища. Італійці мають тепер лише стару дільницю Триполісу. Всі арабські жителі передміських оаз взяли участь в битві. Поле борби аж до мечетів старої дільниці в Триполісі є устелене італійськими трупами. На Арабів мусіли впливати магометанські духовники, що би дарували жите полонникам, бо они є дуже люти на Італійців. Турки здобули одну італійську армату, 562 карабінів і 560 ладівниць до половини випорожнених.

Тепер зачали Турки рішаючи напади на становища в Сільдін; сі напади попереджують бомбардуванем. На холеру умирає серед Італійців денно 60 до 70 жовнів, серед Турків і Арабів 20 до 30 жовнів.

Дописець париского дневника „Exelsior“ в Триполісі мав нагоду пересвідчити ся, що положене італійського війська є вельми крити-

чне. Властиве є тепер Триполіс обляганий турецькими військами. Італійські генерали і офіцари генерального штабу ночують на кораблях, що би обезпечити ся перед печайним нападом Турків. Італійські війська є нечувано зденеровані і втратили зимну кров. При найменшій алармі італійський гарнізон в Триполісі починає стріляти і допускає ся нечуваних скандалів. Постерунки стріляють навіть до спокійних прохожих. Дня 31. м. м. італій-жовніри стріляли до австрійського консуля, але на щастє не влучили єго.

Турецький протест проти прилуки. Порта заплотестувала проти проголошеня прилуки Триполісу до Італії. Туреччина буде й дальше боронити своєї верховлади над Триполісом.

Ворохобня в Китаю.

З Пекіна дійшли до Лондона і до Нового Йорку депеші, що оноді покінчило ся правлінє Манджурів в Китаю і китайський клич — Китай для Китайців — найшов побуду. В середу по полудни прийняв реґент резігнацію манджурских міністрів і іменував Юан-Шіка предсідником першого конституційного китайського кабінета, який він має з повною властїю утворити. Реґент заповнив „народні зборя“, що є готовий пристати на всі жаданя армії, а зборя мають виготовити всі подробиці реформ. Се заповненє зложив реґент на тайнім засіданю зборів в присутности всіх князів і віддав рівночасно виконну власть в руки Юан-Шіка. Що більше, міністерство заграничних справ представило зборам для скоршого утихомиреня держави се прикре становище, з чого користуєся Японія і Росія і ставляє тепер державі свої „дипломатичні“ жаданя. Японія жадає, що би китайське правительство зменшило о одну третю часть всі цлові влати від товарів, що входять до Манджурії і жадає для себе прав упривлейованої держави. Росія знова домагає ся прийнятя росіяскої інтерпелляції означеня границь Манджурії, з причиною чого Китай стратив би місто і околицю Манчурії, де находить ся найважніша цлова коморна на границі Сибіру. Тому, під зовнішнім натаском стають всі сторонництва під прапор домашнього миру і енергічних конституційних реформ. Головний генерал ворохобні Ліюанґен має одержати важне становище в кабінеті Юан-Шіка. А до цілого єго війська мали прийти цісарські єдинки, які звивають до мира, до згоди між Китайцями і Манджурами і похваляють рішенє Юан-Шіка, що би ворожі кроки на кілька днів здержано. Народні зборя вїзвали правительство, що би випрацювало проект до парламенту з виборів. Престол узяв всі політичні сторонництва, які складають ся з ворохобничих сторонництв.

З области боїв. З Пекіну доносять, що властиво незнати, хто є паном подожєня, чи ворохобники, чи правительство. А поки що положене представляє ся як би в хвилі найбільшої війни. На сторону ворохобників перейшла, як доносять з Шангаю, кріпость Фузун і три цісарські канонірки, які прибули сюди по амуніцію і поживу.

Інтервенція європейских держав. Приходять чутки, що німецький губернатор в Чинґтав повідомив англійського адмирала, що тепер надійшов час інтервенції європейских держав. В самім Пекіні кружляє чутка, що серед проводирів ворохобників панує незгода і що небавом прийде до великої війни межи півночю а полуднем. І се спричинить, що інтервенюючі держави вишлють там свої війська.

— Сходини членів Христ. сусп. Союзу шоденно від 6 ої вечер в начцеларії ул. Хмельовского ч. 15. II пов

НОВИНКИ.

— Календар. В пятницю: руско-кат.: Параскеви; римо-кат.: Андрея. — В суботу: руско-кат.: Анастасія; римо-кат.: Мартина.

— Здоровля цісаря. Цісар повернув зовсім до здоровля.

— Маріанові свята на провінції. В Дрогобичі в відбуде ся Маркіянове свята в неділю дня 12. падолиста з Богослужєнем в церкві св. Тройци і відслонєнем пропамятної

таблиці. О годиві 1. святачна Академія, в якій возмуть участь др. Яр. Олесницький, проф. Бирчак, о. М. Бачинський, Іван Матчак, Стефан Кулиняк і студ. Л. Лепкий.

В Снятині обходити будуть тамошн. Русини Маркіянове свята дня 17. с. м. з відслонєнем пропамятної таблиці в середміській церкві.

— Замість вінця на могилу М. Шашкевича зложила у нас Читальня „Просвіти“ в Островік. Тернополя 20 К на рідні школи Р. Т ова педаґ.

— Всепольским апостолам ненависти. Дивне се, що серед польської печати не замітно віде редакції проти систематично ширеної братовбійчої ненависти „Słowo m polski-m“ і єго популярним додатком „Głos-m“. Ціла польська печать заговорила прихильно під Маркіянів день, добре розуміючи, що не ходить в торжественні хвилі братної нації пускати ідкі стріли ненависти, бо на вражді далеко не заїде ся. Протиню взаїмне вирозумінє і терпимість присмирять пристрасти, розбуджені шовіністами з обох сторін; а мияк, як Русини так і Поляки, маємо досить привателів на півночі, які сердечно тішать ся нашою борбою. Хто знає, чи теперішня хвиля переломових подій не наказувала би трохи більше щирости та повздержливости. Та для „Słowa polskiego“ сі всі аргументи не єсткують. Нещастє хотіло, що в 10.000-ній товні народа, який тісно заповнив личаківске кладовище, серед загальної глоті, щось поломилло ся, чи побіло ся. Сему ніхто не подивує ся, хто був причасним на кладовищі в часі промови Експ. Митрополита: при перших звуках слів достойного бесідника товня народа бажали як найбільше станути біля своґо князя Церкви і слухати єго апостольских слів. Товня народу хвилювала і при загальній глоті дві пані мало не зімліли. Річ зовсім арозуміла, що під натаском тісно збитої товни стала ся негодна шкода, якої справді треба жалувати. Та що би із сеї фзично ковечної обставини кувати оруже проти культури угорськo народа, на се треба злоби і глибокої ненависти — всепольскої.

Кудиж она заведе? І чи нема між польскою печатюю хоч одного письма, що нап'ятувало би сі нездорові прояви, ширені всепольскими дневниками? Чи польська печать так справді загипнотизована „ukraińskiem widzem“, що не скаже декілька слів для самої справедливости?

— Приписи для охорони життя і здоровля робітників в печатнях. Міністерство торгівлі в порозуміню з міністерством внутрішних справ видало розпорядок, який містить приписи для охорони життя і здоровля робітників, що працюють в печатнях, літографічних заведенях і в віддільвальних черенках, а другий розпорядок містить приписи для охорони робітників у фабриках цукру.

— За обиду релігії. Петро Бубела, студент прав в Лисинячах під Львовом, який говорив між мужиками-латинниками, що релігія не становить ще народности, висказав ся при тій нагоді обидливо на релігійні почуваня, за що єго суд засудив на 14 днів арешту. Оборонець зголосив зажалєне неважнєшту.

— Поміч для дрогобицких жертв. Оноді удало ся депутації, яка ходила до міністра внутрішних справ з просьбою о поміч для дрогобицких жертв, виднати від правительства 100 000 корон, які разом із зібраними грішми становлять суму 200.000 К. Сі гроші будуть призначені для калік і полшених вдів і сиріт в Дрогобичі.

— Спільне мешканє духовенства. Св. Отець видав в сях днях „motu proprio“, котре має далекоюсягле значінє. Іменно Папа заявив, що є бажаним, що би святиченики сповняючі обовязки душпастирів, мешкали на скільки се можливе разом. Спільні мешканя святичеників що улєкшують виміну думок і взаїмне впливане на себе, мусять мати добрі наслідки і з сеї причини повинні скрізь обовязувати. Очеvidно, се відносить ся в першій мірі до безженного духовенства.

— Екзорти для офіцирів. Полевий єпископ Белік звернув ся в обіжнику до комендантів корпусів з запятом, який їх погляд на заведенє релігійних екзорт для офіцирів в таких розмірах, як в середних школах.

— Смерть українського письменника. Передвчєра о годиві 11. в ночи помер в Олександрівській лікарні в Київі укр. письменник і діяч, співробітник киевської „Ради“ Гр. Т. Шерстюк. В. е. п.

— Смерть О. Терещенка. Звісний мільонер і власник цукрових заведєнь на Україні Олександр Терещенко помер оноді в Петербурзі. Покійник визначав ся благодійністю і дуже багато жертвував на школи. Оставив рідні 53 мільони карбованців спадщини.

— Жертви летництва у вересні. Число жертв яке пожерло летництво у вересні, вносіть ні

більше ві менше тільки шістьнайдцять. Сими жертвами в хронологічній порядку є: Каміш у Вавлї, де Граділ в Ножєн сїр Сен Маррон в Хартр, Фрісі в Америці, Лефорестіє в Гільві, Найман і Лєконт в Бліцгайм, Сенж в Франкфурті, Ірінґ в Штутгарті, Хотард в Вілякублє, Ніпор в Верден, Камель в Гендон, Мілер в Америці, Кастєлян в Америці, Клярк в Америці, Енгельгарт в Берліні, Місяцем, в якім найбільше впало жертв перед тим, був мнущий май, в ятім понесло смерть 11 лєтувів.

— Тягненє льосів. При тягненю італійских льосів „Червоного Хреста“ в Римі головна виграна 300.000 лірів, впала на серию 4936, ч. 24.

При тягненю відєн. комун. льосів в р. 1874. головна виграна 300.000 К на серию 1185 ч. 5., 20.000 К на серию 1535 ч. 72.

При тягненю державних льосів з 1860. р. у Відні впала головна виграна 600.000 К на с. 7510, ч. 6, 100.000 на серию 9306, ч. 13, 50.000 на серию 18.477, ч. 15, 20.000 на серию 15.473, ч. 2 і на серию 15.761, ч. 16.

— З виборчого руху. Виконний комітет польскої соціально-демократичної партії затвердив кандидатуру інженера Артура Гавнера на виборчий округ Дрогобич і т. д. Сїюністи не ставляють своґо окремого кандидата.

— Чого в Росії не крадуть? З Петербурга доносять „Буржевя Вїдомости“: Серед мільонових надужит на східних залізницях в Росії, ревізия бар. Медема виявила зникненє без слїду ваґону з 300 пудами срібла в штабах (пуд = 40 фунт.). Се срібло було висланє в р. 1906 з Харбина до Петербурга під адресою східно-китайского банку (нині російско-азійского). Ваґон дійшов щасливо через залізницю східно-китайську і забайкальську до сибірської залізницї — і звідтам зник „наче в воду впа“. Здогадують ся, що срібло перейшло з ваґону до кишені залізничних хищників, але рівночасно в деякі здогади, що срібло забрав хтось не в сибірській залізницї, але таки в самім Петербурзі. Срібло се мало надійти до сухопутного цдового уряду з миколаївської залізницї і було виданє на жаданє когось незвісного. — Господине Свистун, скажіть, будьте ласка, чи „Б“ дуже уморалїзувало російских злодїїв?

— Утеча обманця. Відєвські часовиси звїщали, що вицєсекретар в міністерї внутрішних справ др. А. Туржанський, набравши довгів без міри, утік в Відня. Належав він до дуже спосібних урядників і мав небавом стати міністеріальним секретарем. Останніми часами він дуже гуляв житє та був аматором гри в карти. За таким житєм минуло ся ціле єго майно; понав ся в руки ляхів. Опісля хопив ся фальшованя векселів, а в маю с. р., видячи, що грозить єму небезпека викритя обманств, звільнив ся зі служби а в останнім часі пронав десь без висти; наймовірнійше утік він до Америки. Нині ціла справа виявила ся, а „Wiener Zeitung“ оголосила жалобу куця Л. Сайлера, котрий заплотестував вексель на 6.000 К. Довги Туржанского вносіть поверх 100 тисяч корон. Обманець був своґо часу перекладником польских промов в парламенті.

— Нагороди Нобля. Шведська академія наук ухвалила призначити нагороду Нобля з фізички профєсорови Вільгельмови Вінови в Вірбургі а з области хемії пані Кірі в Паржа. Сєґорічна нагорода вносіть во 194.330 франків.

— Облога кріпости революционерів. В Лодзі хотіла оноді поліція придержати трєх революционерів. Коли однак поліція приказала їм задержати ся, ті відповіли стрілами і почали втікати. В часі тої стрілянини покалічено 8 прохожих і одного поліціянта. Один з опришків утік, а два скоронили ся до дому при ул. Зелєній ч. 6., дістали ся на під і почали звідтам стріляти в бровнігів до поліції, яка окружшила дм. Почала ся справдішна облога. Щоби розоружити опришків, удав ся до них один кінний поліціянт Вавринюк, але пострілений скрив ся в якімсь мешканю 3-го поверха, а що би повідомити інших поліціянтів про своє положєнє, скинув в долину отвором свій окровавлений чобіт. Візвано сєйчас пожарну сторожу, а та дістала ся на другий поверх дому, вибила в стіні діру до мешканя 3-го поверха і витягнула туди раненого Вавринюка на улицю. На візване начальника поліції, що би піддали ся, революционери дали відмовну відповідь. Одержавши таку відповідь рішила поліція змусити обложєнцїв до здачі голодом: Останні вїсти доносять з Лодзі, що облога серед густих стрілів з обох сторія тривала 30 годин. Вкінци, коли вже революционери не давали віякого знаку житя, вдерла ся поліція по драбині, бо сходи були

зовсім знищені в наслідок бомбардування на сам верх дому і ту застала революціонера, 12-літнього молодця вме неживого. Другий революціонер пропав без вісти. В наслідок стрілів цілий дім густо подіралений. Стріляло також військо з машинних карабінів, з яких віддано загально 6.000 стрілів. Обложений революціонер стрілив принаймні триста разів. Має ним бити якийсь Йос. Банасяк, що убив поліційного агента і брав участь в нападі на поїзд, з якого зрабовано 12.000 карб. Видячи недалекий свій кінець словив він — здає ся — самоубійство.

Оповіді.

— Товариство „Просьвіта“ у Відні уладжує торжество отворення свого товариства, дня 12. листопада о год. 6½, вечером в салі готелю „Zur Post“ (Kleiner Festsaal, Mezanin) в першій окрузі Відня коло Головної п. к. пошти.

Програма торжества: 1. Привітне слово голови товариства. 2. Заяви відпоручників народних товариств і інституцій. 3. Лисенко: „Ой шож бо то за ворон“, виконає мужеский хор. 4. Деклямація. 5. Воробкевич: „Пробудилась Русь“, виконає мужеский хор. По виконанню усіх точок програми відбуде ся безпривочно в тійже салі „комерс“, полученій з забавами. Вступ на торжество і концерт безплатний. Добровільні жертви на цілі товариства приймають ся. Стрій звичайний. *Виді.*

— 3 залізничі. Штутровий поїзд вискочив із шин межі Борками великими а Колодівкою на просторі локальної залізничі Бірки великі-Грималів. З тої причини здержано тут товарний рух імовірно на 3 дни. Особовий рух відбуває ся через пересідане.

Посмертні оповістки.

О. Корнило Івасик, сотрудник в Бортиках к. Ходорова, помер дня 4. с. м. в 31. році життя і 2. р. святицтва. Похорон відбуд ся вівторник. В. с. п.

Антін Курдики, господар в Болшові, голова читальні „Просьвіта“, помер в 37. році життя по затроюку зубів. В. с. п.

Ант. з Авдиюковскіх Глібовица, жена пароха в Брязи, упокоїла ся дня 6. падолиста с. р. Похорон відбуд ся вчора. В. й. п.

Тоспогарські і торгобельні вісти.

— Знижка в цінах бараболь. Всім відома кампанія, яку підняли представителі міського населення проти дорожничих средств поживи. Дискусія, яка в тій справі виявилась в парляменті і в пресі, зверталась головно проти ціни мяса. Не полішено однак на боці також інших продуктів. Вияну на дорожничу складала головно на рільниче населення, котре немов через свою організацію підносить ціни своїх продуктів. Виявилось тимчасом, що часто мило низької ціни продуктів господарских, ціни мяса і інших артикулів при деталічній продажі консументам були без порівняня висші. І дійсно спекуляція полягає на тім, що би у рільничого населення купувати як найдешевше, а рівночасно продавати як найдорозше. Се виявилось досадно при теперішній знижці бараболь. Ще недавно плачено за 1 метр. сотні бараболь з довозом до стаці 6—7 К. Тепер ціна упала так, що заледво можна узискати 4 К. а у Львові на ринку ще дешевше продають бараболь. З огляду на се, що урожай на бараболь сего року не був надто світлий, а з другої сторони запотребоване до Чех і Німеччини дуже велике, треба прийняти яко факт, що знижку в цінах бараболь викликано штучно через спекуляцію. Через низкі ціни, богато господаря здержує ся зовсім з продажно до весня, бо підчас садження бараболь запотребоване їх буде значно висше і ціни підуть в гору тим більше, що при закупні насіння ніхто не оглядає ся на рижницю в ціні, коби лиш одержати добрий товар, в котрий кладе рільник цілу свою надію.

— В справі тарифових знижок для перевозу худоби, паші, підтілки та споживчих артикулів Краєвий Союз господарско-торгобельних Спільок у Львові ул. Зіморовича ч. 20. виготовив переклад приписів, від яких сповнення зависить узискане знижки 50% коштів перевозу паші, підтілок та споживчих артикулів, та видав формулярі посвідок і заяв потрібних до рекламації. Друки ті можуть одержати безплатно відбірки, що купують в Союзі, а ва кошти пересилки належить долучити марку за 20 с.

Телеграми

з дня 9. падолиста.

Загреб (ТКБ). Хорвацкий сойм розвязано. Будапешт (ТКБ). Що до умови опозиції з правительством зачувати, що до кінця року опозиція не зробить з обструкції ужатку. По 1. січня опозиція відзискує знова вільну руку. Коли би до року не полагджено бюджету, то опозиція не буде перешкаджати полагдженю бюджетової провізори. Предсіднаком палати послів виберуть дотеперішного заступника предсідника Новай-ого.

Берлін (ТКБ). В міністерії гаграницних справ підписано оводі умови в справі Марока і Конга. Примірник договора вислано вчора до Парижа, а описля умова буде рівночасно оголошена в Парижі і Берліні.

Петербург (ТКБ). В фабриці пороку в О-десі повстав вибух; згинули 3 особи, а двацять кілька є покалічених.

Йоганесбург (ТКБ). В копальні Принцрозе заспала земля 50 муринів і одного Европейця.

Всячина.

Критичні „пять минут“ в супружій пожитю. Оден розумний лікар, дослідник і знавець людий, каже, що є пять минут в дни, коли супружя згода є виставлена на найбільшу не безпеку. Тим найнебезпечнішим часом в щоденнім житю супружой пари є хвиля, коли муж занятий поза домом вертає домів. Занятий кількогадинною чи цілодневною працею чи то боровою, чи якою иншою, вертає чоловік домів звичайно мовчавий і подразнений. Таким позірно неввічливим поведенем мужа чуж ся нерозумна жінка зараз обиджена; йй здає ся, що муж єй вже не любить. Нерозумна жінка, якій до сего не достає ніжних чувств, конечних до скріплення супружого щастя, відплачує мужови такою самою монетою, наслідком чого рещта дня минає ім в мовчанці, обопільнім захмуреню і т. д.

Така сама історія повторяє ся щоденно, обоє чують ся нещасливими, наступають непорозуміння і спори, а то має такі наслідки, що муж, що би уникнути печка в хаті, утікає в дом. Загально можна сказати, що в тих критичних пятах минут, по повороті мужа домів, переходять жінки огневу пробу. Если єй перетривають, то супруже щасте уратоване. Властиво нема в тім нічого трудного.

Одна розумна Англичанка, яка за своїх дівочих літ сама не мало працювала, подає своїм „нещасливим посестрам“ зовсім звичайний спосіб на щасливе супруже пожитє. Поучає она власним приміром; оповідає іменно про своє поведене зглядом мужа в часі звисних критичних пятах минут. Своім поведенем ушасливила она себе і свого мужа. Коли одного разу — каже она — в перших днях супружого житя отворила вертаючому мужови двері і привітала єго весело, не помітила у него ніякого вдоволення, але противно він видав ся їй якимсь байдужим зглядом неї і суворим. В першій хвилі — каже она — так се на ню поділо, що хотіла від него відвернути ся та відлатити ся мужови таким самим поведенем.

Коли одна глянула на єго змучене лице, пригадала собі сейчас про часи, як то она колись працювала, та і зрозуміла зараз і справдала поведене мужа. Від сеї хвилі стала щасливою подругою щасливого мужа. Дальше оповідає она подрбно про своє поведене зглядом мужа, та поручає єго всім замужним жінкам. Жінка, котра хоче бути щасливою, мусить догодити своему мужови під кожним зглядом. Першим усілем веднаня собі мужа є штука вареня. Жінка повинна все варити лише такі страви, які мужени смакують. На їду, обід чи вечеру не повинен муж ніколи ждати. Дальше, муж повинен застати в хаті завжди як найбільший порядок.

Жінка не повинна ніколи зражувати ся байдужним ніби суворим поведенем мужа під час т. зв. пятах критичних минут, бо такий настрій є лише переходовий. Щаслива жінка повинна все помагати умученому мужови в убираню і розбираню ся. Таке догоджуванє не попусе мужа, але навпаки направить єго; він тоді буде за се вдячний і буде старати ся дорівнати своїй жінці. Беда однак в супружю, де жінка на байдужне поведене мужа відплачує ся ему таким самим поведенем; тоді хвиля невдоволеня, або лихий настрій мужа переміняє ся в постійний і нема в такий хаті добра; вина тут по стороні жінки. Найважнішою також причиною утрати любви мужа та сего, що він не держить ся дому, є се, если молода жінка дає вервувшому мужови довго на себе ждати, занята туалетою, читанем романів, або иншими витребельками, або таки з примховатости. Вступаючи до хати муж повинен застати все готове, а сама жінка повинна бути скромно, але чисто одяжена. То все — каже розумна жінка — є конечні услія щасливого супружого пожитя.

Фабрика меблів Франца ЗАЙЦЕРА (Zeizer)
поручає найдешевшд
Спальні, Ідальні, Сальони, Канцелярії, матерії ітд.
Львів, Пасаж Міколяша.

АЛЕКСАНДЕР МАЛІМОН
у Львові ул. Валова ч. 9
поручає машини першорядних фабрик до шитя, гафту, трикотових виробів і панчошницьких.
Привимаю машини до направи й заміни. Наука шитя, гафту та панчошництва безплатно.
304 Цінники на жаданє даром і безплатно.

!!! Купуйте!!!

одобренний Радою шкільною краєвою і видавничим „Видавництва Чина св. Василя В.“ в Жовкві підручник

А-ра Богдана Барвіньского п. з. „Оповіданя в рідній історії“.

Підручник обнимає 190 сторін тексту, XXXVI сторін ілюстрацій (числом 53) на кредитиві папері і 2 мапки. В гарній полотняній оправі коштує всего 2 К 20 с.

Сей підручник є першим підручником рідної історії для руских середних шкль і дає шкільній молодезі вперше повний образ нашої бувальщини. Писаний так, що надає ся не лише для учеників I. класи середних шкль, але при недостаті иншого підручника й для учеників висших класів, для руских виділових шкль, для семінарий і ліцеїв та до кваліфікаційних іспитів на народних хімічлових учителів.

Надає ся він до науки в дівочих та хлопчачих бурсах і інститутах, а ізаа своєї приступности також для наших читальень, для селян і міщан. З кісною може повчати ся з него нашої історії й кожний освічений Русин, що не має часу розчитувати ся в обемистих книжках.

У Львові набувати можна в „Книгарні Наук. Товариства ім Шевченка“, Ринок 10.

Першорядна ПИСАННЯ ШКОЛА на МАШИНИ
Жорберт Ерліх Львів, площа Смольни 4.
Склад машин до писаня і американських уладжень бюрових.

Ц. К. НАДВОРНІ ДОСТАВЦІ
П. ЛЯДШТЕТТЕР і СИНИ
ЛьВІВ
МОДНІ ТОВАРИ ул. Академічна ч. 10.

Фортеп'яни
і п'ятва в найбільшій виборі як все в складі фортеп'янів
И. Муссіль
у Львові, ул. Кароля Людвика ч. 7.

Асекуруйте своє майхо від огню в „Дністрі“!
Кождий Русин повинен асекурувати ся від огню, щоби на случай пожежі не понести страти, бо достаток одиниці то добробит цілого народу.
дий Русин повинен асекурувати ся тіль в рускім товаристві взаїмних обезпеченя
„ДНІСТЕР“

Нема жадного иншого руского товариства асекураційного, тільки один
„ДНІСТЕР“
„ДНІСТЕР“ рахує найдешевші оплати заобезпеченя селянських будинків.
„ДНІСТЕР“ авертає кождорічний чистий зиск своїм членам; на рік 1911 вносить зворот 10%.
„ДНІСТЕР“ оцінює та виплачує шкоди по огни скоро і ретельно, а до комісії запрошує все двох господарів на оцінюетелів.
„ДНІСТЕР“ дає підмоги руским школам і бурсам, де виховують ся селянські діти.
Люди асекурованы в „ДНІСТРІ“ можуть дістати позичку у всіх великих Банках і в Товаристві взаїмного кредиту „Дністер“.
Власні фонди „Дністра“ вносять з кітцем 1910 року 3,052.250 корон.
„ДНІСТЕР“ приймає обезпеченя на житє у всіх догідних комбінаціях (на дожитє, посмертні капітали, посаги, ренти).
В „ДНІСТРІ“ можна обезпечити від крадени з вломом движимости всякого рода, а товариства кредитові готівку, цінні папери і векслї за дешевою оплатою премії.
Адреса „Дністра“: Товариство взаїмних обезпеченя „Дністер“ у Львові, у власнім домі ул. Руска ч. 20.

Розклад їзди залізниць у Львові.

Відїзд.		Головний дворець.					Приїзд.				
рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі		рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночні	
3:40	8:22*	2:45*	6:05	11:11	Краків	5:50	9:00*	2:00*	5:48	9:50	
—	8:45	2:30*	7:00*	12:35*	Краків	7:30	10:15	1:30*	8:25*	2:22*	
—	—	—	7:30	—	Краків	—	—	—	—	—	
—	—	5:46	—	—	Мішана	—	—	—	7:15	—	
—	—	3:50	—	—	Ряшя	—	—	1:10	5:40	—	
6:15	10:40	2:18*	8:46	11:13	Підволочиска	7:20	11:55	2:10*	—	10:30	
—	—	2:35	8:38*	—	Красне	—	8:38*	—	10:10	—	
6:00	9:15*	2:20*	—	10:48	Чернівці	8:05	—	2:05*	—	9:34	
—	—	9:37	—	2:50*	Чернівці	—	—	5:52	6:26*	12:05*	
—	—	3:05	—	—	Сальславів	—	10:25	—	—	—	
—	—	—	6:29	—	Кодомя	5:45	—	—	—	—	
6:00	10:02В	1:45	6:50	11:25	Стрий	7:28	11:40	6:45	10:19В	11:00	
7:30	10:02В	1:45	6:50	—	Лавочне	7:28	11:40	4:25	10:19В	11:00	
7:30	10:22В	1:45	6:0	11:25	Пустомити	7:28	—	4:25	6:45	10:1 В	
6:35	9:05	3:40	—	10:40	Самбір	8:00	9:58	1:40	9:00	—	
6:35	9:05	2:15А	3:40	10:40	Любів	8:00	9:58	1:40	9:00	12:45Д	
7:35	9:05	—	3:40	—	Сянка	—	9:58	1:40	9:00	—	
7:35	—	2:28	7:49	11:35В	Рави руска	7:38	—	1:26	8:00	—	
7:35	—	2:28	—	—	В. лець	—	—	1:26	8:00	—	
7:35	—	2:28	7:49	—	Сояль	7:38	—	1:26	8:00	—	
6:06	10:05Г	12:30Г	4:18П	8:20А	Бруховичі	7:00	8:3Г	1:26	5:18Г	9:35А	
7:22	—	2:03	6:31Г	—	Бруховичі	7:38	11:05Г	1:46Г	7:45П	—	
7:35	—	2:28	7:49	11:35В	Бруховичі	—	—	3:48З	8:00	—	
8:20	10:25Л	1:35В	3:05Л	6:00	Янів	8:15	1:11Л	4:30	9:25Л	10:00В	
8:20	—	—	—	6:00	Явор в	8:15	—	4:30	—	—	
5:58	—	—	6:16	—	Підгайці	—	11:15	—	10:20	—	
5:58	—	—	6:16	—	В. нийки	—	11:15	—	10:20	12:16К	
7:50	—	2:50	—	—	Стоянів	—	10:04	—	6:30	—	

Відїзд.		Підзамче.			Приїзд.					
рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночні	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночні	
6:30	11:01	2:33	9:09	11:33	Підволиця	7:01	11:3	1:55*	—	10:13
—	—	2:52	8:51*	—	Красне	—	7:49*	—	5:16	—
6:12	—	—	6:30	—	Підгайці	—	10:54	—	8:52	—
6:12	—	1:30	6:30	10:40К	Винники	7:26	10:54	6:24	9:57	12:00К
8:12	—	—	5:38	—	Стоянів	9:42	—	6:11	9:57	—

Відїзд.		Личаків.			Приїзд.					
рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночні	рано	перед пол.	по пол.	вечер	ночні	
6:31	—	—	6:51	—	Підгайці	—	10:36*	—	9:36	—
6:31	—	1:49	6:51	10:59	Винники	7:08	10:36*	6:06	9:35	11:43К

* поспішний поїзд, поїзд поки що не їдять. А від 1/6 до 5/9. В від 18/ до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. В від 7/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Г від 1/6 до 31/8 щоденно, Д від 14/5 до 10/9 в неділі і рим.-кат. свята. Е лише в неділі, З від 1/6 до 30/9 щоденно. К в суботи і неділі. Л від 1/5 до 30/9 щоденно. Н від 1/6 до 31/8 в неділі і свята. П від 10/5 до 30/9 щоденно.

